

Παράρτημα 1

Έκθεση για την αξιολόγηση των μαθημάτων ελληνομάθειας σε ενήλικες για το έτος 2011-12

Μαρία Ζωγραφάκη

Κατά το σχολικό έτος 2011-2012 οργανώθηκαν μαθήματα ενηλίκων σε γονείς, ως επί το πλείστον μητέρες των μαθητών μας. Λειτουργήσαν έξι τμήματα στην Ξάνθη, τρία στο Δροσερό, ένα στο Σέλερο, τέσσερα στην Κομοτηνή, ένα στις Σάπες (για πολύ μικρό χρονικό διάστημα), και δύο στην Αλεξανδρούπολη. Επίσης, λειτούργησε και ένα τμήμα στον Κένταυρο, κατόπιν αίτησης μητέρων, όπου δε λειτουργεί ΚΕΣΠΕΜ, αλλά στεγάστηκε στο σχολείο.

Εκπαιδευτικό Υλικό

Όπως ήδη τονίστηκε, τα μαθήματα διδασκαλίας της ελληνικής που πραγματοποιούνται στα ΚΕΣΠΕΜ και προσφέρονται στα ενήλικα μέλη της μειονότητας δε στοχεύουν στην απόκτηση τυπικών προσόντων ή κάποιου τίτλου πιστοποίησης της ελληνομάθειας των διδασκόμενων, αλλά στην κατάκτηση ουσιαστικών γλωσσικών επικοινωνιακών δεξιοτήτων, που θα συμβάλουν στην αποτελεσματικότερη προσωπική ενδυνάμωσή τους και στην ουσιαστική κοινωνικοποίησή τους. Στο πλαίσιο αυτό, το εκπαιδευτικό υλικό διδασκαλίας της ελληνικής σε ενήλικες που δημιουργήθηκε, με την επιστημονική καθοδήγηση της Άννας Ιορδανίδου, δεν αποτελεί διδακτικό εγχειρίδιο ή μέθοδο διδασκαλίας με την αυστηρή έννοια του όρου, αλλά μια συλλογή διδακτικών προτάσεων, οργανωμένων σε θεματικές ενότητες και δομημένων σε εκπαιδευτικά σενάρια, που στοχεύουν πρωτίστως στην ανάπτυξη και στη βελτίωση της γλωσσικής τους ικανότητας σε καθημερινές περιστάσεις και ανάγκες επικοινωνίας. Τα εκπαιδευτικά σενάρια περιλαμβάνουν διαλόγους και αυθεντικά κείμενα, κατάλληλα για την ηλικία των διδασκόμενων και προσαρμοσμένα στο γλωσσικό τους επίπεδο, καθώς και ευχάριστες και φιλικές δραστηριότητες κατανόησης και παραγωγής προφορικού και γραπτού λόγου, που στηρίζονται σε φωτογραφικό και οπτικοακουστικό υλικό που διατίθεται ελεύθερα στο διαδίκτυο (π.χ. τραγούδια, αποσπάσματα ταινιών, τηλεοπτικών σειρών, δελτίων καιρού, βίντεο με σκηνές της καθημερινής ζωής κ.ά.). Για την καλύτερη εξυπηρέτηση του διδάσκοντος, κάθε εκπαιδευτικό σενάριο περιλαμβάνει παραπομπές σε υποστηρικτικό εκπαιδευτικό υλικό που έχει παραχθεί είτε στο πλαίσιο του Προγράμματος (π.χ. ασκήσεις γραμματικής / γλωσσικές ασκήσεις, βιβλία για τα μαθήματα Ιστορίας, Γεωγραφίας, Μελέτης του Περιβάλλοντος, Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής για παιδιά του δημοτικού) είτε στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων εκπαίδευσης παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών. Τα εκπαιδευτικά σενάρια απευθύνονται σε επίπεδο αρχαρίων (A1, A2) και σε επίπεδο μέσων (B1, B2)

Εποπτεία/συναντήσεις-επιμορφώσεις με εκπαιδευτικούς

Σε κάθε τμήμα η διδασκαλία των ελληνικών γινόταν για τέσσερις ώρες την εβδομάδα, χωρισμένες σε δύο δίωρα (εκτός από τον Κένταυρο όπου γινόταν ένα τρίωρο συνεχόμενο). Με την ολοκλήρωση της εβδομάδας ο κάθε εκπαιδευτικός συνέτασσε αναλυτική φόρμα καταγραφής του μαθήματος και λάμβανε

συστηματική ανατροφοδότηση τόσο από την επιστημονική υπεύθυνη όσο και από την επόπτρια Μαρίνα Πετεινίδου. Παράλληλα, οργανώθηκαν συχνές συναντήσεις με τους εκπαιδευτικούς κάθε νομού, όπου αναλύονταν οι επιμέρους δυσκολίες της κάθε ομάδας, ενώ προτεινόταν εκπαιδευτικές λύσεις για τα προβλήματα που είχαν ανακύψει. Στις συναντήσεις αυτές ήταν πολύ χρήσιμη και η ανταλλαγή μεταξύ των εκπαιδευτικών, εφόσον είχαν αντιμετωπίσει ανάλογες δυσκολίες και τις είχαν επιλύσει με περισσότερο ή λιγότερο αποτελεσματικό τρόπο. Στο τέλος οι εκπαιδευτικοί συνέταξαν μια τελική έκθεση αξιολόγησης, χωρίς συγκεκριμένη φόρμα, του εκπαιδευτικού υλικού.

Σχεδιασμός για την επόμενη σχολική χρονιά

- Αρχική επιμόρφωση πριν την έναρξη των μαθημάτων, ώστε να δοθούν αναλυτικές οδηγίες ως προς τη χρήση του υλικού, κυρίως σε όσους θα συνεργαστούν για πρώτη φορά. Οδηγίες ως προς το μάθημα, ώστε να μη γίνεται η γραμματική αυτοσκοπός.
- Εξοικείωση με τις τεχνικές εκπαίδευσης ενηλίκων: παίξιμο ρόλων, μελέτη περίπτωσης, καταιγισμός ιδεών, διάλογος. Εναλλακτικές μορφές διδασκαλίας όπως χρήση μουσικής, ανάγνωση λογοτεχνικών αποσπασμάτων, άρθρων, παρακολούθηση ταινιών. Σημασία επισκέψεων σε μουσεία, βιβλιοθήκες. Είναι αναγκαίο να δοθεί ιδιαίτερη βαρύτητα στο ρόλο του εκπαιδευτή: ο εκπαιδευτής είναι καθοδηγητής, σύμβουλος και κυρίως εμπυχωτής της ομάδας των ενηλίκων.
- Ιδιαίτερη έμφαση στη σημασία των καταγραφών τόσο για την ουσιαστική εποπτεία όσο και για τον προσωπικό αναστοχασμό των εκπαιδευτικών. Επίσκεψη της επόπτριας στα μαθήματα και ανταλλαγή προτάσεων, ιδιαίτερα όταν εμφανίζονται προβλήματα διαρροών και δυσλειτουργίας του τμήματος.
- Δυνατότητα αξιολόγησης των εκπαιδευτικών από τους εκπαιδευόμενους με ερωτηματολόγιο στη μέση και στο τέλος της χρονιάς.

Αξιολόγηση Έτους:

Κατά το πρώτο έτος του προγράμματος τα τμήματα της Ξάνθης ακολούθησαν μια καθοδική πορεία, ενώ αντίθετα της Κομοτηνής μια αυξητική πορεία. Μία καθοριστική παράμετρος σε αυτό ήταν η συμβολή των εκπαιδευτικών, γι' αυτό και αποφασίστηκε στο τέλος του έτους η αλλαγή των εκπαιδευτών στην Ξάνθη, για την αλλαγή του κλίματος της κατιούσας πορείας την οποία είχαν λάβει τα μαθήματα.

Από τους άμεσους στόχους που είχαν τεθεί για τους εκπαιδευόμενους, μετά από συζητήσεις με τους ίδιους τους εκπαιδευόμενους αλλά και την αξιολόγηση της εποπτείας, θεωρούμε ότι πετύχαμε σε μεγάλο βαθμό τον πρώτο και τον δεύτερο στόχο, ενώ ο τρίτος στόχος (διεύρυνση με παράλληλες δραστηριότητες) παρέμεινε σε μεγάλο βαθμό ανεκπλήρωτος και μεταφέρθηκε στον σχεδιασμό του επόμενου έτους. Οι μακροπρόθεσμοι στόχοι είναι φυσικά αδύνατο να μπορέσουν να αξιολογηθούν σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα.

Όσον αφορά τους στόχους για τους εκπαιδευτικούς, μέσω συχνών γραπτών ανταλλαγών αλλά και συναντήσεων και συχνών συζητήσεων με τους ίδιους θεωρούμε ότι προχώρησαν σε μεγάλο βαθμό και οι τρεις στόχοι μας. Ο σεβασμός της ταυτότητας των εκπαιδευόμενων και η κατανόηση του κοινωνικού πλαισίου

θεωρούμε ότι αποτελούν στοιχεία απαραίτητα για την ουσιαστική συμβολή των μαθημάτων αυτών στη βελτίωση της καθημερινότητας και της ζωής εν γένει των εκπαιδευόμενων.

Σε κάθε περίπτωση, θεωρούμε πως μια ενδεχόμενη αύξηση των αιτημάτων των εκπαιδευόμενων κατά το επόμενο σχολικό έτος θα μπορούσε να αποτελέσει μια ασφαλή ένδειξη ότι τα μαθήματά μας κρίνονται αποτελεσματικά και χρήσιμα για τους αιτούμενους.

